

dent, tunc adorari contentum substantiale, quod per calicem representatur, id est Sanguinem Christi, non autem cætera quæ per calicem non demonstrantur, prout non quidem adorata muse quæ casu in calicem cecidisset. Alii tamen, ut *Tourn. in Prælect. t. 8. p. 197. et suus Continuator tom. 5. p. 399. concl. 3. Laym. c. 2. n. 9. Tol. l. 2. c. 25. Lugo D. 4. sect. 3. cum Præp. Renzi c. 1. q. 39. cum Alano, Baron. ac Con.* (et probabiliter putat *Anacl. p. 55. n. 34.*) sentiunt aquam immediatè transire in Sanguinem Christi. Et probant 1. auctoritate Patrum qui dicunt ex vino et aqua fieri Sanguinem, sic enim ait S. Hieronymus: *Format Sanguinem suum ex vino et aqua mixtis. S. Ambrosius: Vinum cum aqua in calice mixtum fit Sanguis Consecratione.* Alios Patres videre potes apud *Lugo. n. 48.* Probant 2. ratione, quia juxta recentiores Physicos negatur transmutatio elementorum, eo quòd ipsa arte chimica bene possunt separari, ut diximus de *Baptismo n. 104.* Et huic opinioni, favere aiunt Innocentium in dict. *c. cum Marthee*, cum Pontifex ibi dicat probabiliter esse, *aquam cum vino in Sanguinem transmutari.* Non dicit aquam conversam in vinum, sed *aquam cum vino*; ergo ante Consecrationem aqua remanet aqua. Nec obstare dicunt, quòd non possit converti in Sanguinem alia materia quàm vinum, respondent enim, quòd vinum mixtum cum modica aqua fit verum vinum usuale, unde fit tota materia consecrabilis, sicut si in pane triticeo miscetur modicum alterius frumenti, tota materia consecratur, ut dictum est *n. 201.* et docet *D. Th. q. 74. ar. 3. ad 3.* quia (ut ait) *modica permixtio non soloit speciem.* Idem ergo dicendum de aqua mixta vino. Utraque sententia est satis probabilis.

210. — Quæritur II. Quænam quantitas aquæ sit in calice immiscenda? *Habert. t. 5. p. 378.* dicit non esse probandos Sacerdotes, qui unam aquæ guttulam infundunt; Sed hoc sine scrupulo fieri posse censent *Bonac. D. 4. qu. 2. p. 4. n. 4. Wigandt Ex. 2. n. 9. Anacl. p. 558. n. 32.* et pro certo id habet *Suar. D. 45. sect. 3.* Ex Decreto Eugenii IV qui dixit: *Vino ante Consecrationem aqua modicissima admisceri solet.* Et ex *D. Th. q. 74. a. 8. ad 1.* ubi ait non requiri ut quantitas aquæ sit magna, sed sufficere ut sit sensibilis. Et converso *Laym. c. 2. n. 9. Pal. p. 5. n. 6. et Diana par. 3. tr. 4. R. 47.* probabiliter dicunt sine scrupulo posse immitti aquam usque ad octavam partem; et *Lugo D. 4. n. 38. Viva qu. 4. a. 3. n. 3. ac Croix l. 6. p. 1. n. 439. cum Gob.* (contra *Bernal.*) usque ad quintam partem, quia (ut aiunt) nullum vinum adeo debile creditur, ut tam modica aqua corrumpatur. Imò *Bus. ut supra, et Spor. t. 3. p. 113. nu. 163.* putant sufficere, ut aqua non excedat tertiam partem; Idque videtur probari ex *c. Perniciosus, 13. de Cel. Miss.* ubi Honorius III tantum præscribit: *Plus* (in calice) *de vino, quàm de aqua ponendum.* Et in Concilio Triburiensi (apud *Cont. Tourn. tom. 5. p. 180.*) sic dictum fuit: *Ducæ sint partes vini, tertia aquæ.* Verumtamen in praxi *Escob. t. 3.*

Probl. 29. Viva, et Pal. ll. cc. hanc opinionem tertie partis non admittunt, nisi (ut dicunt *Escob. et Pal.*) vinum sit generosum

Hic autem notandum id quod habetur in Rubrica (*tit. 10. n. 12.*): « Si per negligentiam aliquid de Sanguine Christi ceciderit, si quidem super terram, sive super tabulam, lingua lambatur, et locus ipse radatur quantum satis est, et abrasio comburatur; cinis verò in sacrarium recondatur. Si verò super lapidem altaris ceciderit, sorbeat Sacerdos stillam, et locus bene abluatur, et ablutio in Sacrarium projiciatur. Si super linteum altaris, et ad aliud linteum stilla pervenerit; si usque ad tertium, linteamina ter abluantur; calice supposito; et aqua ablutionis in Sacrario projiciatur. » Et idem ibi dicitur, si Sanguis cadat super Corporale, vestes, aut tapetum.

DUBIUM. V.

Quæ conditiones ad materiam Consecrationis requirantur.

211. Ad validam Consecrationem requiritur I. ut materia sit moraliter et sensibiliter præsens. — **212.** Illic validè consecrantur Hostiæ in Ciborio clausæ, vel in tenebris, etc. — **215.** Invalidè tamen consecratur I. materia post tergum, aut parietem. II. Materia remota, III. Materia valde modica. — **214.** Requiritur II. ut materia sit certa et determinata. — **215.** An consecratur hostia inscio Sacerdote? Et an guttæ vini separatae. — **216.** Valida est Consecratio. I. Si Sacerdos determinet quoquo modo. II. Si putet hostias esse minores numero. III. Si postquam intenderit eas consecrare, earum obliviscatur. — **217.** Quid, si Ciborium ex oblivione relinquatur extra corporale? IV. Si hostiæ deferantur post Oblationem. — **218.** Quæ requirantur ad licitam Consecrationem? — **219.** Quibus casibus peccat Celebrans in consecrando?

211. — « RESP. I. Ad validam consecrationem requiruntur duæ conditiones; Prima est, ut materia Sacerdoti consecranti moraliter, et sensibiliter sit præsens. Ita communiter, et est certum. Ratio petitur tum ex institutione Christi, et verbis formæ *Hoc, et Hic,* quæ non verificarentur, cum sint demonstrativa: tum ex perpetua Ecclesiæ praxi, nunquam consecrantis, vel etiam benedictis res absentes: tum etiam ratione sacrificii, quod requirit hostiam præsentem. V. *Bon. d. 4. quæst. 2. p. 6. Laym. c. 2.* »

Unde resolves:

212. — « I. Validè consecratur vinum in calice cooperto, vase, vel cantharo clauso: panis in canistro, hostiæ in ciborio, vel in cumulo sub aliis latentes, aut aliter tectæ, v. g. sub corporali, vel mappa, vel etiam in Missali, ut ex *Suar. Hen-*

» *Conc. damnant de mortali. Revera enim in re tam graui non videtur leuis materia quæcumque leuis mutatio deliberatè appositæ.* *) Altera vini, et est hæc: *Hic est enim calix sanguinis mei, novi, et æterni testamenti, mysterium fidei, qui pro vobis et pro multis effundetur in remissionem peccatorum.* Ubi etsi verior, et communior sit sententia *S. Bonao. Suarez, Bell. et aliorum contra S. Th. et Thomistas*, quod essentialia sint tantum hæc: *Hic est calix sanguinis mei, vel Hic est sanguis meus*, aut eis æquivalentia; graviter tamen peccaret, qui aliqua ex reliquis omitteret, vel mutaret. Debent autem formæ proferri in persona Christi formaliter, et significativè, sive assertivè *) (*Id est simul recitativè et significativè, scilicet referendo verba Christi, et applicando eorum significationem ad materiam præsentem, nempe ad panem et vinum, quæ Sacerdos in manibus habet, ut illa transmutet in Corpus, et Sanguinem Christi; ita Conc. p. 261. n. 14. et Salm. c. 5. n. 51. cum S. Th. 3. p. qu. 78. art. 5.*) *) et non tantum recitativè, sive historicè, licet ea, quæ in Canonè præcedunt, dicantur tantum recitativè, seu historicè.

» *V. Laym. c. 3. Bon. q. 3. p. 2. Card. de Lugo d. 11. s. 5.*

Unde resolves :

221. — « I. Valida, sed illicita est consecratio, I. Si consecrans dicat: *Hic cibus, hic potus, hic calix*: vel hæc res, vel contentum sub his speciebus, est corpus meum, vel sanguis meus. *Bon. l. c. p. 1. II. Si dicat: Hic est calix novum testamentum in sanguine meo*, ut habet *S. Lucas. c. 22.* III. *Hoc est corpus meum, quod de Virgine sumpsi*: hic est sanguis meus infiniti valoris. IV. *Hoc est meum corpus, hic est meus sanguis, vel hoc est sanguis meus.* Ratio horum est, quia manet idem sensus, nec fit mutatio substantialis. *Bon. loc. cit.* « 2. Invalida erit consecratio, si dicas: *I Hic* (adverbialiter) est corpus meum. Si autem to *Hic*, ponatur masculinè pro neutro, valet, etsi non secundum Grammaticam. *Escob. Gran. n. 3.* *) II. *Hoc Corpus est meum: Hic sanguis est meus.* *Fag. p. 3. c. 6. n. 14. et 15.* III. *Ecce corpus meum. Ecce sanguis meus.* IV. *Hoc fit, vel hoc sit corpus meum: vel, hic panis convertitur in corpus meum, vel hic ponitur corpus meum.* V. *Illud est corpus meum: ille est sanguis meus.* VI. *Hæc est substantia mea; vel, hoc est corpus Christi.* *Bon. l. c. p. 3.* »

« Dubia erit consecratio, I. *Illud est corpus meum: Ille est sanguis meus.* II. *Hæc est caro mea: quam tamen Laym. contra Concin. putat valere.* III. *Secundum quosdam forma est S. Luca primo casu allata.* V. *Con. quæst. 3. p. 1 et 2. P. l. 29. n. 33.*

222. — Quæritur I. An in Consecratione panis prærequirantur verba illa: *Qui pridie, etc.* ? Ambrosius Catharinus apud *H. (t. 5. p. 388.)* propugnavit Consecrationem perfici per p

antecedentes, verba autem Christi ex præcepto historicè tantum recitari: sed hæc opinio rejicitur a *S. Pio V* in Rubr. Missal. *Tit. 10. n. 3.* ubi postquam dictum fuit (*Tit. 5. n. 1.*) quod forma corporis sunt verba illa: *Hoc est enim Corpus meum.* Dicitur: « Si autem, semiprolata forma corporis, obiit Sacerdos, quia non est facta Consecratio, non est necesse, ut Missa per alium supplicetur. » Ergo Consecratio non fit, nisi per verba: *Hoc est etc.* Idque confirmatur in Decreto Eugenii, ubi habetur: « Forma hujus Sacramenti sunt verba Salvatoris, quibus hoc conficit Sacramentum: Sacerdos enim in persona Christi loquens hoc conficit Sacramentum. » Ergo Sacramentum non conficitur, nisi per verba Christi, quæ certè alia non sunt, nisi illa: *Hoc est etc.* Scotus autem in *4. d. 8. q. 2. ex n. 5.* non dubitat quin forma Consecrationis panis et vini utique sint verba: *Hoc est corpus etc. Hic est calix etc.* Sed si hæc sola verba proferantur, prætermisissis illis, *qui pridie etc.*, an fiat Consecratio? Dubitat, et dicit tunc Sacramentum sub conditione adorandum. Ratio, quia verba, *Hoc est etc.*, prolata sine præcedentibus, per se non significant Corpus Christi, sed corpus Sacerdotis; unde oportet, ut per antecedentia verba significetur, quod Sacerdos loquatur in persona Christi. Et hanc sententiam sequuntur *Angel. v. Eucharistia, n. 24. Dupasquier, t. 7. p. 385. Atque Cont. Tourn. t. 5. p. 429. v. Resp. ac Frassen tr. 11. p. 122. v. Verum*, dicunt non carere omni probabilitate: alii verò communiter, ut *Juen. t. 7. p. 259. Tourn. in Præf. t. 8. p. 205. Gonet, Man. t. 6. p. 283. Conc. t. 8. p. 259. n. 7. Frassen l. c. et Lugo D. 11. n. 36.* (qui ait opinionem Scoti ab omnibus rejici) docent ad Consecrationem sufficere sola verba: *Hoc est etc.* Probatum ex Decreto Eugenii, ubi dicitur Consecratio non alii fieri nisi verbis Christi: « Forma hujus Sacramenti sunt verba Salvatoris, quibus hoc conficit Sacramentum: Sacerdos enim in persona Christi loquens conficit Sacramentum. » Et ut Sacerdos loquatur in persona Christi, sufficit quod Corpus Christi satis designetur ex institutione Christi, et ex intentione Sacerdotis, prout si Rex aliqua institueret verba, quæ quoties dicerentur à Judice, repræsenterent personam Regis, hoc ipso quod à Judice proferuntur Regis personam repræsenterent. Hæc quidem sententia est communis et probabilissima, sed oppositam non audeo dicere improbabilem: tantò magis, quia Rubrica *Tit. 3. n. 5. T. 10. n. 3.* et alibi, quando forma est repetenda ratione materiæ dubiæ, vel ex eo, quod forma calicis fuerit semiprolata, præcipit ut Sacerdos incipiat ab illis verbis: *Qui pridie etc. et Simili modo etc.*

223. — Quæritur II. An in Consecratione calicis sola verba, *Hic est calix sanguinis mei*, sint de essentia? Prima sententia negat, et hanc tenent *Gonet, Man. t. 6. p. 284. et Salm. de Euch. c. 5. n. 25. cum S. Anton. Sylvest. Palud. Hurt. Arav. Richar. etc.* qui dicunt, omnia verba sequentia, *Novi et æterni Testamenti etc.* ad essentiam pertinere: Et pro hac sententia videtur

» *contra Lugo, et de Afflicto.*) * *Card. de Lugo d. 4. de Euch*
 » *n. 36. II. Etsi putet, unam, vel duas, vel sex hostias conse-*
 » *crandas adesse, cum sint plures, sive à se, sive ab alio positæ*
 » *quia error speculativus, et privatus non obstat intentioni præ-*
 » *ticæ, et absolutæ consecrandi omnes præsentis, quam tanquam*
 » *Ecclesiæ consuetudini conformem, quisque censetur habere*
 » *implicite ut docent Sylo. Henr. et Suar.* (Cum Nav. Bon.*
 » *Vasq. Conin. Lugo, et comm. ap. Salm. c. 4. n. 128.) * Unde si*
 » *Sacerdos advertat post consecrationem esse duas simul junctas,*
 » *utramque ut consecratam sumet, ut habet Missale. Si vero*
 » *ante Consecrationem, postquam obtulit, advertat, alteram se-*
 » *ponet, et post Missam ipse, vel alius sumat, tanquam panem*
 » *benedictum. III. Si quis plures hostias ad altare tulerit, aut*
 » *rationabili modo adverterit, ab alio adferri à se consecrandas,*
 » *vel ante sacrificium monitus fuerit de consecrandis in altari*
 » *jam positis. Ratio; omnes enim consecrantur, etsi, dum conse-*
 » *crat earum non ita expressè meminerit, aut etiam ad Oblatio-*
 » *nem non detegat, modo sint præsentis in corporali, vel saltem*
 » *in altari. Ita Regin. l. 27. n. 19. Laym. l. 5. t. 2. c. 2. Bon. t. 1.*
 » *d. 4. q. 2. p. 2. et alii ab ipso citati, estque sententia in praxi*
 » *tuta. Quia intentio præcedens respectu illarum virtualiter per-*
 » *severat.* »

217. — Quando Ciborium consecrandum positum est à Clerico
 in Corporali, te advertente, et illud jam intenderis consecrare,
 certum est quod consecras, licet postea ad illud non advertas.
 Est communis sententia, ut ait *Croix l. 6. par. 1. n. 456. cum*
Pal. Dic. et Salm. c. 4. n. 125. cum Gavant. et Suarez. Sed du-
 bium est, utrum censendum sit consecratum Ciborium ex obli-
 vione extra Corporale relictum? Prima sententia cum *Tanner.*
et Prop. apud Croix l. c. qui probabilem vocat, affirmat, quia,
ut dicunt, voluntas consecrandi jam adfuit; et non fuit retractata.
Secunda tamen sententia communis, et probabilior negat cum
Suar. Dian. Pal. Less. etc. cum Croix ibidem. Ratio, quia, cum
 intentio consecrandi extra Corporale fuisset peccatum grave,
 illam tu habuisse non præsumeris. Sed quia prima sententia non
 videtur improbabilis, cum res sit dubia, rationabiliter ait *Be-*
ned. XIV de Sac. Miss. l. 3. c. 18. n. 6. Ciborium denuo con-
 secrandum: vel, ut dicit *Tourn. p. 394. v. Tutius,* in praxi illas
 particulas esse sumendas post sanguinem: Et ego addo post ablu-
 tionem, sed ante purificationem; quia reliquæ Sanguinis sunt
 certè Sacramentum, sed hostiæ illæ in Ciborio dubiæ. Censent
 autem *Tourn. et Croix l. c.* posse eas etiam consecrari in alia
 Missa sub conditione: Sed hoc mihi non placet, quia non vi-
 detur adesse justa causa illas consecrandi sub conditione, cum
 jam sumi possint.

» *IV. Si parvæ hostiæ pro communicando populo afferantur*
 » *Sacerdoti paulò post factam Oblationem (addit Aversa q. 11.*
 » *s. 12. ante cœptam Præfationem) licite eas consecrari, sup-*
 » *pleta Oblatione mentaliter, ut Gavant. et Possev. docent Dian.*

» *p. 2. t. 14. R. 71. et Tann. de exped. sacrific. l. 2. c. 5.* (Et*
 » *hoc etiam si Canon sit incœptus, ut Tamb. c. 5. §. 2. cum Gob.*
 » *Burg. Quarti, Diana, et Possev. apud Croix n. 460. Salm.*
 » *quando plures sine Communionem remaneret; et consentit Bened.*
 » *XIV. de Sac. M. l. 3. c. 18. n. 5. Si verò remaneret tantum,*
 » *unus, Cod. ib. suadet potius dari illi partem Hostiæ magnæ;*
 » *quod licite jam fieri potest, ut ait Croix n. 508. cum S. Anton.*
 » *Sylo. Bon. Sa, Tamb. etc. Et sufficit pro causa, si communi-*
 » *caturus diu expectare deberet communionem.)*

218. — « Resp. 2. Ad licitam materiæ consecrationem re-
 quiritur, 1. ut non sit major quantitas, quam tempore oppor-
 tuno possit absumi, quia periculum esset, ne species compu-
 trescerent. *Bon. l. c. 2.* Ut ab usu Ecclesiæ, præsertim in
 Missali præscripto, non recedat.

Unde resolves:

219. — « Peccat I. Qui vas, in quo hostiæ consecrandæ sunt,
 non aperit. II. Qui consecrat materiam positam extra cor-
 porale. III. Qui intendit consecrare guttas calici adhærentes
 exterius, quod esset grave; de interius adhærentibus est du-
 bium, quia non constat satis de mente Ecclesiæ ad quod evi-
 tandum *Gavant. part. 2. tit. 7.* jubet eas abstergi, quod con-
 suetudo probat. Qui tamen id omittit, eum non peccare,
 docet *Tamb. l. 3. c. 1. §. 3.*, imò nec expedire, si eas adver-
 tas, quando discooperto calice jamjam esse consecraturus, et
 elevationem populus expectat. Post consecrationem autem nullo
 modo sunt abstergendæ. IV. Qui ante consecrationem ita
 statueret: Nolo consecrare hostias appositas, nisi tempore
 Consecrationis, vel saltem Oblationis fuero memor. Ita *Præ-*
pos. hic. art. 3. d. 3. Laym. l. cit., etsi Tamb. de exped. sa-
crif. c. 1. §. 3. eo casu nullum peccatum agnoscat.

DUBIUM VI.

Quæ sit Forma consecrationis Eucharistiæ.

220. Quæ verba sint de essentia in Consecratione panis? Et quæ
 vini? Et an verba sint proferenda simul recitative, et significative?
 — 221. Quæ forma sit illicita? Quæ invalida? Et quæ dubia?
 — 222. Qu. I. An in consecratione panis prærequirantur verba:
 Qui pridie etc. — 223. Qu. II. An in Consecratione calicis omnia
 verba sint de essentia? Qu. III. Quid significant to Hoc, et Hic? Qu. IV.
 An conficiatur Eucharistia si omittatur verbum Est? — 224. Vide
 plura circa variationem verborum. Quid si Sacerdos se distrahit in
 consecrando?

220. — « RESP. Est duplex, una panis et est hæc: *Hoc est*
 » *enim Corpus meum; Ubi omnia sunt de essentia præter to enim;*
 » *cujus ommissio esset veniale* (Cum Suarez, Conc. Bon. Pal.*
 » *etc. apud Salm. c. 5. n. 18. Sed non improbabiler Ronc. et*

» *Conc. damnant de mortali. Revera enim in re tam graui non videtur levis materia quæcumque levis mutatio deliberatè appositæ.* *) Altera vini, et est hæc: *Hic est enim calix sanguinis mei, novi, et æterni testamenti, mysterium fidei, qui pro vobis et pro multis effundetur in remissionem peccatorum.* Ubi etsi verior, et communior sit sententia *S. Bonac. Suarez, Bell.* et aliorum contra *S. Th. et Thomistas*, quod essentialia sint tantum hæc: *Hic est calix sanguinis mei, vel Hic est sanguis meus*, aut eis æquivalentia; graviter tamen peccaret, qui aliqua ex reliquis omitteret, vel mutaret. Debent autem formæ proferri in persona Christi formaliter, et significantivè, sive assertivè *) (*Id est simul recitatò et significantivè, scilicet referendo verba Christi, et applicando eorum significationem ad materiam præsentem, nempe ad panem et vinum, quæ Sacerdos in manibus habet, ut illa transmutet in Corpus, et Sanguinem Christi; ita Conc. p. 261. n. 14. et Salm. c. 5. n. 51. cum S. Th. 3. p. qu. 78. art. 5. *)* et non tantum recitativè, sive historicè, licet ea, quæ in Canone præcedunt, dicantur tantum recitativè, seu historicè. » *V. Laym. c. 3. Bon. q. 3. p. 2. Card. de Lugo d. 11. s. 5.*

Unde resolves :

221. — « I. Valida, sed illicita est consecratio, I. Si consecrans dicat: *Hic cibus, hic potus, hic calix: vel hæc res, vel contentum sub his speciebus, est corpus meum, vel sanguis meus.* *Bon. l. c. p. 1. II.* Si dicat: *Hic est calix novum testamentum in sanguine meo, ut habet S. Lucas. c. 22.* » III. *Hoc est corpus meum, quod de Virgine sumpsi: hic est sanguis meus infiniti valoris.* IV. *Hoc est meum corpus, hic est meus sanguis, vel hoc est sanguis meus.* Ratio horum est, quia manet idem sensus, nec fit mutatio substantialis. *Bon. loc. cit.* » 2. Invalida erit consecratio, si dicas: I. *Hic (adverbialiter) est corpus meum.* Si autem to *Hic*, ponatur masculinè pro neutro, valet, etsi non secundum Grammaticam. *Escob. Gran.* » *) (*Cum Suarez, Dian. Bonac. et multis apud Salm. c. 5. n. 3. *)* II. *Hoc Corpus est meum: Hic sanguis est meus.* *Fag. p. 3. c. 6. n. 14. et 15.* III. *Ecce corpus meum. Ecce sanguis meus.* IV. *Hoc fit, vel hoc sit corpus meum: vel, hic panis convertitur in corpus meum, vel hic ponitur corpus meum.* V. *Illud est corpus meum: ille est sanguis meus.* VI. *Hæc est substantia mea; vel, hoc est corpus Christi.* *Bon. l. c. p. 3. »*

« Dubia erit consecratio, I. *Illud est corpus meum: Ille est sanguis meus.* II. *Hæc est caro mea: quam tamen Laym. contra Concin. putat valere.* III. Secundum quosdam forma ex *S. Luca primo casu allata.* V. *Con. quæst. 3. p. 1 et 2. P. l. 29. n. 33.*

222. — Quæritur I. An in Consecratione panis præquirantur verba illa: *Qui pridie, etc.?* Ambrosius Catharinus apud *H. (t. 5. p. 388.)* propugnavit Consecrationem perfici per p

antecedentes, verba autem Christi ex præcepto historicè tantum recitari; sed hæc opinio rejicitur a *S. Pio V* in Rubric. Missal. *Tit. 10. n. 3.* ubi postquam dictum fuit (*Tit. 5. n. 1*) quod forma corporis sunt verba illa: *Hoc est enim Corpus meum.* Dicitur: « Si autem, semiprolata forma corporis, obiit Sacerdos, » quia non est facta Consecratio, non est necesse, ut Missa per alium supplicetur. » Ergo Consecratio non fit, nisi per verba: *Hoc est etc.* Idque confirmatur in Decreto Eugenii, ubi habetur: « Forma hujus Sacramenti sunt verba Salvatoris, quibus hoc conficit Sacramentum: Sacerdos enim in persona Christi loquens hoc conficit Sacramentum. » Ergo Sacramentum non conficitur, nisi per verba Christi, quæ certè alia non sunt, nisi illa: *Hoc est etc.* Scotus autem in *4. d. 8. q. 2. ex n. 5.* non dubitat quin forma Consecrationis panis et vini utique sint verba: *Hoc est corpus etc. Hic est calix etc.* Sed si hæc sola verba proferantur, prætermisissis illis, *qui pridie etc.*, an fiat Consecratio? Dubitat, et dicit tunc Sacramentum sub conditione adorandum. Ratio, quia verba, *Hoc est etc.*, prolata sine præcedentibus, per se non significant Corpus Christi, sed corpus Sacerdotis: unde oportet, ut per antecedentia verba significetur, quod Sacerdos loquatur in persona Christi. Et hanc sententiam sequuntur *Angel. v. Eucharistia, n. 24. Dupasquier, t. 7. p. 385. Atque Cont. Tourn. t. 5. p. 429. v. Resp. ac Frassen tr. 11. p. 122. v. Verum,* dicunt non carere omni probabilitate: alii verò communiter, ut *Juen. t. 7. p. 259. Tourn. in Pral. t. 8. p. 205. Gonet, Man. t. 6. p. 283. Conc. t. 8. p. 259. n. 7. Frassen l. c. et Lugo D. 11. n. 36.* (qui ait opinionem *Scoti* ab omnibus rejici) docent ad Consecrationem sufficere sola verba: *Hoc est etc.* Probat ex Decreto Eugenii, ubi dicitur Consecratio non alius fieri nisi verbis Christi: « Forma hujus Sacramenti sunt verba Salvatoris, quibus hoc conficit Sacramentum: Sacerdos enim in persona Christi loquens conficit Sacramentum. » Et ut Sacerdos loquatur in persona Christi, sufficit quod Corpus Christi satis designetur ex institutione Christi, et ex intentione Sacerdotis, prout si Rex aliqua institueret verba, quæ quoties dicerentur à Judice, repræsenterent personam Regis, hoc ipso quod à Judice proferuntur Regis personam repræsenterent. Hæc quidem sententia est communis et probabilissima, sed oppositam non audeo dicere improbabilem: tantò magis, quia Rubrica *Tit. 3. n. 5. T. 10. n. 3.* et alibi, quando forma est repetenda ratione materiæ dubiæ, vel ex eo, quod forma calicis fuerit semiprolata, præcipit ut Sacerdos incipiat ab illis verbis: *Qui pridie etc. et Simili modo etc.*

223. — Quæritur II. An in Consecratione calicis sola verba, *Hic est calix sanguinis mei, sint de essentia?* Prima sententia negat, et hanc tenent *Gonet, Man. t. 6. p. 284. et Salm. de Euch. c. 5. n. 25. cum S. Anton. Sylvest. Palud. Hurt. Arav. Richar. etc.* qui dicunt, omnia verba sequentia, *Novi et æterni Testamenti etc.* ad essentiam pertinere: Et pro hac sententia videtur

esse *D. Thomas in 4. d. 8. art. 2. qu. 2.* ubi ait: « Et ideo illa quæ sequuntur sunt essentialia Sanguini, prout in hoc Sacramento consecratur, et ideo oportet quod sint de substantia formæ. » Ergo, ait *Gonet*, si verba illa sunt essentialia sanguini, sunt etiam essentialia formæ. Ratio hujus sententiæ est, quia Eucharistia non solum est instituta ad significandum corpus et sanguinem Christi per modum cibi et potus, sed etiam ad explicandam virtutem passionis Christi, id est peccatorum remissionem quæ habetur per effusionem Sanguinis ex novo testamento etc. Ergo verba sequentia, quæ hanc exprimunt virtutem, dicendum est ad essentialiam formæ pertinere. Censent verò *Salm. n. 31.* non omnia verba subsequenter esse essentialia, nam verbum *Æterni* virtualiter includitur in illis, *Noi Testamenti*, et verba *Mysterium fidei* includuntur in illis, *Qui pro vobis effundetur* etc.

Secunda verò sententia communior, quam tenent *Scotus in 4. d. 8. q. 2. Petr. tom. 3. p. 326. q. 2. Holz. p. 57. n. 264. Juez. t. 7. p. 262. Conc. Tour. t. 5. p. 430. Lugo D. 11. n. 60. cum Bellarm. Spor. n. 183. cum S. Bon. et Suar.* ac plures ex Thomistis, ut *Sot. Contens. Wig. et Conc.*, dicit sola verba, *Hic est calix sanguinis mei*, esse ad formam essentialia. Probant 1. ex verbi *D. Pauli 1. ad Cor. 11. Hic calix novum testamentum est in meo sanguine.* Unde dicunt non esse credibile, quod Apostolus aliquid essentialia ad formam omiserit. Probant 2. ratione, quia hæc sola verba significant præsentiam sanguinis Christi sub speciebus vini; alia verò pertinent ad integritatem quidem formæ, non autem ad essentialiam. Et hanc fuisse mentem *D. Thomæ* censent Thomistæ qui hujus sunt sententiæ, dum *S. Doctor*, quando loquitur de primis verbis (ut in *quæst. 78. art. 1.*) dicit ea spectare ad essentialiam; cum verò loquitur de sequentibus, inquit spectare ad substantiam formæ. Hæc autem explicatio an vera sit juxta mentem *D. Thomæ*, non satis percipitur: unde bene ait *Petr.* in hac quæstione sententiam Angelici esse valde dubiam. Cæterum utraque sententia est speculative probabilis, sed in praxi certum est, quod Sacerdos graviter peccaret, si non proferret omnia verba quæ in Consecratione calicis habentur; et si fortè tantum prima verba dixisset, deberet utique sub conditione integram repetere formam, ut rectè advertit *Nat. Alex. prop. unic. reg. 4.* Et hoc omnes dicere debent, juxta *Rub. Tit. 10. nu. 3.* ubi dicitur: « Si obierit (Sacerdos) semiprolata forma Sanguinis, tunc alter prosequitur Missam, et super eundem calicem repetat integram formam (intellige sub conditione, si fortè jam dixerit verba, Hic est calix sanguinis mei) ab eo loco: Simili modo etc. Vel posset super alium calicem præparatum integram formam proferre, et hostiam primi Sacerdotis, et sanguinem à se consecratum sumere, et deinde calicem relictum semiconsecratum. »

Quær. III. Quid significant verba *hoc et hic.* Resp. cum *Suar. d. 58. sect. 7. Cont. Tourn. p. 433. q. 1. Holzman nu. 272.* qui citat *Scotum, Sporer*, et alios communiter, quod verbum *Hoc* vel *Hic* significant: *Hoc* ens, quod est cibus, *est corpus meum*: *Hic calix*

sive hic potus, est sanguis meus; omnis enim propositio in fine prolationis habet suam veritatem et effectum.

Quæritur IV. An conficiatur Eucharistia dicendo tantum: *Hoc enim corpus meum*: Affirmat *Bernal.*, dicens quod verbum *est* in latino idiomate sanè subintelligatur. At meritò negant alii communiter apud *Croix, l. 6. p. 1. n. 19.* Nam licèt *to est* ex aliis verbis adjunctis quandoque satis subintelligatur; tamen hæc ex ipsa propositione absoluta minimè percipitur, dum hæc non habentur alia adjuncta, quæ denotent subaudiri verbum *est*.

224.— Hic autem notandum, quoad mutationem verborum ornam id, quod habetur in *Rubrica Missalis (tit. 5. nu. 1.)*: Si quis autem aliquid diminueret vel immutaret de forma consecrationis et verba idem non significarent, non conficeret Sacramentum. Si verò aliquid adderet, quod significationem non mutaret, conficeret quidem, sed gravissime peccaret. » Valida est autem Consecratio, si quis dicat: *Hoc est corpus meum*, vel *copus meum*: ita *Croix, l. 6. p. 1. n. 36. cum Suar. Lugo*, et aliis communiter; pariter ac diximus. *n. 110. de Baptismo, ex c. Retulerunt Dist. 4. de Consecr.* ubi *Zacharias Papa* declaravit validum Baptismum collatum in nomine *Patria, Filia, etc.* Ratio, quia voces ita constitutæ sunt, ut si aliquando cum vitio proferantur, idem significant; sufficit enim, ut verba formæ ingerant sensum à Christo intentum, secus si alium sensum ingerant, ut si quis diceret, *Hic* (adverbialiter prolato) *est corpus meum*, prout docet *S. Th. 3. part. q. 60. art. 8.* Valide etiam consecraret, qui adderet verba sensum non corrumpentia, v. g. *Hoc est corpus meum reale.* Secus, si diceret: *Hoc est corpus meum figuratum.* Et ita pariter invalidè consecraret, si quis diceret, *Hoc corpus est meum*, ut dicunt *Bon. Concin. Antoine, et Elbel*, quia per hæc verba non significaretur transsubstantiatio panis in corpus Christi.

Dicunt *Salm. c. 5. nu. 16.* cum *Soto* repellendum esse scrupulum, si quis vice *corpus meum* proferat *corpus meum*. Pariter, si pro *est*, proferat *es* ut *Dian. ibid.* Si pro *calix*, dicat *calis*, ut *Henr.* Si pro *sanguinis*, proferat *zanguinis*, (et *Scotus* hoc excusat ab omni culpa, etsi omittatur diligentia ad proferendum: sed meliùs *Dian. Leand. etc.* excusant tantum à mortali pud *Salm. n. 17.*) Ratio, quia in his remanet forma, et significatio substantialis, cum communiter tunc *calis* verè peripiat pro *calix*, et sic de aliis.

Notandum, quod, si Sacerdos se distrahit in conficiendis Sacramentis, vix fieri potest, ut Sacramentum reddatur invalidum ob distractionem ministri; nisi distractio esset totalis, ait *Croix, l. 6. p. 1. n. 85.* Sed hanc limitationem minimè esse probabilem probavimus *n. 14. de Sacram. in gen.* In conficiendis aliis Sacramentis, minister voluntariè se distrahens, non peccat plusquam venialiter, ut dicit *Gobat.* cum communi apud *Croix, l. c.* Sed ibidem *Tamb.* advertit, quod in consecranda Eucharistia Sacerdos voluntariè et advertenter se distrahens, ratione gravis irreverentiæ, graviter peccaret.

Advertendum autem, quòd verba consecrationis minimè repli-
canda sint, nisi valde probabiliter dubitet Sacerdos aliquid
omisisse, ut loquitur *Rubrica tit. 5. n. 2.* his verbis: « Si cele-
brans non recordetur se dixisse ea quæ in consecratione com-
muniter dicuntur, non debet propterea turbari. Si tamen certò
ei constat se omisisse aliquid eorum quæ sunt de necessitate Sa-
cramenti, resumat formam. Si verò valde probabiliter dubitat
se aliquid essentielle omisisse, iteret formam, saltem sub tacita
conditione. »

DURUM VII.

Quandiu Christus maneat in Eucharistia.

225. Infra quantum tempus species consummentur? — 226. Quando
recipiatur gratia? — 227. Quid si Sacerdos se disponeret inter
sumptionem? — 228. An recipiatur plus gratiæ si sumatur utraque
species, vel major materia? — 229. Quid si vinum consecratum in
aliud vinum, aut liquorem injiciatur?

225. — « Resp. 1. Manet sub speciebus etiam divisis, et sub
quavis earum minima parte, donec tanta earum fiat mutatio,
ut consueta substantia panis et vini corrumpatur. Ita *comm.*
cum *S. Thom.* Et est certum.

Certum est apud omnes, saltem inter spatium horæ species in
omnibus immolari. Bene tamen advertit *Tamb. de Commun. c. 3.*
§. 4. quòd iuxta qualitatem stomachi magis vel minùs calidi, aut
validi, species consummentur. Cæterùm, generaliter loquendo, re-
fert *Lugo D. 19. n. 54.* plures Medicos a se Romæ consultos putasse
in laicis species intra minutum corrumpi, et in Sacerdote intra
medium quadrantem: quòd utrumque approbat *Bernil. apud Croix*
l. 6. p. 1. n. 476. Inò *Arriaga ibid.* censet in laico consummari
intra 5 Pater et Ave, et in Sacerdote postquam vestibus est exu-
tas. Saltem post quadrantem à Communi me, etiam in Sacer-
dote, tenet ut certum *Lugo*, et consentit *Croix* quòd sanos,
species consummari.

226. — « 1. Gratia datur in prima manducatione etiam primæ
partis, cum sit totum Sacramentum. Manducatio autem dici-
tur trajectio ex ore versùs stomachum, etsi alii dicant gratiam
tum primùm dari, cum pars aliqua est in stomachum recepta.
Dian. p. 3. t. 6. m. R. 96. ex Henrig. Sylv. et Fagund. Item
Card. de Lugo d. 12. s. 9.

« 2. Species non sunt retinendæ in ore tamdiu, donec penitus
pereant: quia tunc non manducaretur Christus, nec gratia
Sacramenti conferretur; uti nec si moriaris, dum hostia adhuc
est in ore. *Dian. l. c. contra Bec. c. 22. V. Bon. d. 3. q. 5.*
p. 2. n. 2.

227. — « 3. Si quis partem vini, vel hostiæ sumpsisset indis-
positus, et deinde se disponeret, acciperet adhuc gratiam in
sumptione alterius partis. * (*Ita Salm. c. 6. n. 10. cum Suar.*
Con. Sot. Caj. contra *Bon. et Henr. quiu adhuc tunc Eucharistia*

» *habet vim conferendi gratiam ex opere operato.* *) Quòd
» etiam aliqui, ut *Gabr. Cajet.* et alii probabiliter dicunt futu-
» rum, si se disponat antequam species consummentur in stoma-
» cho. *Dian. l. c. R. 96. ex Nug. V. Card. de Lugo d. 12. s. 2.*
» *n. 46, 53. et 64.* ubi illud posterius negat. *V. Bon. l. c.* »

228. — « 4. Non videtur reprehendendus laicus, qui desiderat
» esse Sacerdos, ut possit communicare sub utraque specie, quòd
» putet plus gratiæ dari sub utraque, quàm sub una: quia id
» fieri non est improbable, ut docent *Vasq. Mær. Card. de*
» *Lugo dub. 12. s. 3.* et alii* (*Cum Alensi, Hurt. Leand. Pa-*
» *lao, et pluribus apud Salm. c. 6. n. 15. contra Bellar. Suar.*
» *Soto etc. Ambas probabiles Salm. merito vocant:* *) uti
» nec carpenda devotio illius, qui multum materiæ sumit ad
» consecrationem ea mente, ne tam citò in stomacho species
» consummentur, et sic diutius secum Christus maneat, et sæ-
» pius gratiam augeat: quòd fieri non est improbable, si dispo-
» sitio subjecti fiat melior, ut docent. *Suar. Comm. Item Fa-*
» *gund. et Becan. apud Dian. p. 3. t. 6. m. R. 97.* * (*Idem sentiunt*
» *Gonet tom. 6. p. 306. Lugo D. 12. n. 48. Tourn. p. 638. cum Jue-*
» *nin. Holzm. p. 66. n. 295. cum Reg. Mastr. Bos. et aliis; item*
» *Suar. Leand. etc. (contra Sot. et Vasq.) apud Salm. c. 6.*
» *n. 12 et 13. qui merito id probabile putant. Ratio, quia, ut, ait*
» *Florentium, hoc Sacramentum institutum est per modum cibi;*
» *unde sicut cibus toto tempore, quo in stomacho manet, corpus*
» *nutrit, ita pariter semper ac Eucharistia in corpore manet,*
» *nutrit animam augendo gratiam. Hic tamen notandum ex*
» *Dupasq. t. 7. p. 526. quòd Innoc. XI. post Decretum S. C. dam-*
» *navit abusum tradendi communicantibus plures particulas simul,*
» *vel solito grandiores.* *)

« 5. Species per vomitum rejectæ, si tales sint ut sub illis pa-
» nis, vel vinum possit existere: verè sunt adorandæ: et si ite-
» rum sumantur, iterum conferre gratiam, docet *Card. de Lugo*
» *l. c. n. 53.* »

229. — « 6. Etsi, si modicum vini consecrati misceatur per-
» feclè cum alio liquore ita ut non maneat substantia vini, de-
» sinat ibi esse Christus, non tamen desinit, si misceatur cum
» vino alio saltem ejusdem speciei. *C. de Lugo d. 10. sect. 3.*
» Unde, si gutta consecrata lapsa sit in dolium vini ejusdem spe-
» ciei, totum illud vinum adhibendum tantùm est pro sacrificio,
» licèt quidam dicant, bibi posse à laicis. »

Dicunt autem *Suar. Dicast. Arriag. et Bernal. apud Croix, l. 6.*
p. 2. n. 474. quòd Christus desinit esse præsens, si guttula
vini consecrati injiciatur in altero vino non consecrato potentiori,
vel in altero liquore, in quo species vini corrumpantur. In dubio
autem, dicit *Croix, ib.* tenendum, species non esse corruptas.

« 7. Si species consecratæ liquorem specie diversam sibi per-
» mixtum convertant in vinum similis substantiæ ei, in quo facta
» est consecratio, species priores manent consecratæ: non item
» posteriores adjunctæ. »